UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

C ante L

urn:nbn:de:hbz:466:1-97861

Visual Library

afferunt iacturã. Sue.in Ceſa. Alijs citra ſenatus populiqꝫ auctoritatem.i.ſine auctoritate. Quintil.lib.j. Tũ neqꝫ citra muſicẽ grãmatice poteſt eſſe perfecta. Ply.lib.iij. Citra faſtidium nominent. Sene. Ede citra cruditatẽ: bibe citra ebrietatem. Quandoqꝫ ponitur pro ante: vt citra kalendas.i.ante kalendas. Sue.in Aug. Solebat etiam citra ſpectaculorum dies ſi quando quid inuſitatum dignũqꝫ cognitu ⁊c. Fit aũt citra a cis a citra citer citerior citimus.

Ciſalpina gallia: que ⁊ citerior gallia: ⁊ gallia togata dicit a fluuio rubicone finitur. Cuius baſim alpes efficiunt.

Ciſterna locus in quo colligit aqua pluuia per euripos ⁊ canaliculos ſub ſtillicidio poſitos ad imbres ſuſcipiendos. Ulp. Ciſterna aquã viuam non hꝫ. Et quidez ciſterne imbribus concipiunt ſed per glaream imiſſam ⁊ ſpongias purificatis Dicta ciſterna ꝙ ſit cis.i.infra terram.

Ciſta genus vaſis cuius dimi.eſt ciſtula a quo fit aliud dimi. ciſtella. Ci.lib.j.ad heren. Ciſtellam pro vaſe poſuit quo ſuffragia populi in creandis magiſtratibus legibuſqꝫ ferendis colligebãtur cũ ait Saturninus legẽ ferre cepit: collegẽ intercedere ille nihilominus ciſtellam detulit.

Ciſium genus vehiculi biroti a quo ciſiarij qui ciſium regunt. Ci. delituit in quadam cauponula atqꝫ ſe ibi occultans perpotauit ad veſperum. Inde Ciſio domum venit capite inuoluto. Juriſcõſul.lib.xx.digeſto. Si ciſiarius dum ceteros tranſire contendit ciſium euertit ⁊ ſeruum quaſſauit vel occidit puta ex locato eſſe in eum actionem.

Ciſſeus rex thracie pater Hecube vxoris Priami. A quo Ciſſeis patronymicũ. Euripides in tragedia que εκαβη inſcribitur πολυδωρος εκαβης παις γεγώς της κισσέως πριαμου τε πατρως ος μεπει φρυγων πολιν κινδύνος εσχεν δορι πεσειν ελληνικω δεισας εξεπεμψε τρωικης χθονος πολυμης ορόσδωμα θρηικιου ξενου.

Ciſpius mons in vrbe roma exquilina in regione de noie ciſpi hois dictus vt inqt Feſtus. Uar.li.j.lin.lati. Exquilinus eſt ciſpius mons ſexticeps apud edem Junonis lucine.

Cithara.e.pe.cor.tñ κίκαρα εξ τοῦ κίρταειν. Inſtrumentũ muſicum alio noie lyra appellatur: quã Hiero. ſcribit effici in modũ delte littere cũ chordis.xxiiij.⁊ per digitos varijs vocibus tinnuliſqꝫ ictibus in diuerſis modis ꝯcitari: de qua in dictione pſalteriũ aliqua dñr. Cythera vo cum y ⁊ e ante r pluralis tñ numeri ⁊ neutri gñis inſula eſt ꝯtra cretaꝫ vti ſcribit. Stra. in quã ferunt. Uenerem primũ vectam concha mari. Uñ ⁊ cytherea dicta eſt: cuius prima corripitur: cũ in primitiuo producat. Uirgil.lib.x. Eſt paphos idaliũqꝫ mihi ſunt alta cythera. Idem. Parce metu cytherea manẽt. Hãc Solinus cytheream a cythereo phenicis filio vocauit. Porphyruſſam. Ar. a preſtãtia purpurarꝫ. Sꝫ porphyrida Ply. Eſt ⁊ cythera vna ex cicladibus inſulis. Et vt laertius ſcribit. Laconie inſula. Cytheron vo mons Boetie longe a thebis. Ouid.lib.iij.me. Uadit vbi feſtus facienda ad ſacra cytheron. Cantibus ⁊ clara baccantum voce ſonabat: de hoc tamen in dictione parnaſſus ⁊ in helicone.

Citharedus qui cythara canit Juuena. Accipis vxorem de citharedus echion. Hinc citharedicus.a.um. Sueto.in Nero. Item ſtatuas ſuas citharedico habitu.

Chariſtria: que cithara canit: ſicut a tympano tympaniſtria.

Citharizo.as.cithara cano. Hiero.in apoca. Sicut citharedorum citharizantium in citharis ſuis.

Cithiriſta promontorium a quo Maſibiam vſqꝫ nauigio.xxx M.paſ. fiunt.

Citharis pe.cor.pileus vel mitra pontificalis grece κιθαρις.

Cithiſus ſiue cithiſſuꝫ arbuſcula que facile vbiqꝫ prouenit vtilis omni genere pecudum vt induit Col.

Citra prepoſitio. Uide in dictione cis.

Citrus arbor nobiliſſima q̄ ſola apud Athlantẽ montẽ in mauritania naſcit romanis quondã gratiſſima. Nã afferebatur ad ornamẽta menſarꝫ ⁊ lectulorꝫ. Nõ multũ creſcit ⁊ folia hꝫ maiora q̃ꝫ laurus. Hinc citreus.a.um. vt citree menſe. Apud Dionẽ cedrũ ⁊ poma cedrea ꝓ citro ⁊ citrijs appellata inueniunt. Alterius tñ gñis ſũt citri athlãtice ex q̃bus menſe fierent q̃ꝫ nr̃ates citri vñ mala medica naſcuntur. He folio ſpectant arbuti fere aut lauri. Athlãtice cupſſo femine ſilueſtri folio odore caudice. Dr ⁊ citrũ neutro genere pro ligno.

Citreum vt cloatius ſcribit eſt perſicum maluꝫ. De quo Uirg. Felicis mali quo non preſtantius vllũ Oppius li.de ſylueſtribus arboribus. Citra idem malus ⁊ perſica: altera generatur in italia ⁊ in media altera. Et paulopoſt de Citreo: ẽ aũt odoratiſſimũ ex quo interiectuꝫ veſti: teneas necat. Fertur etiam venenis ꝯtrarium quod tritum cum vino purgatione bidentes ſeruat viribus ſuis. Generantur autem in perſide mala citrea que vulgo narrantia dicuntur.

Citus: celer. Sal. Citus mõ: mõ tardus inceſſus: hinc citior citiſſimus. Plau. Nullam ego rem citiorem apud hoies eſſe q̃ꝫ phamam reor. Citiſſimus oium redijt. Cito aduerbium. Citius citiſſime. Interdum citus dr ſeparatus. Uirg.li.viij Haud procul inde cite metium in diuerſa quadrige.

Cito as. frequentatiuũ a cio: qd̄ eſt voco. Ci.in Uer. citat reum nõ rñdet. Uide in cieo. Huius cõpoſita ſunt ꝯcito pe.cor. qd̄ ſignificat ad iram prouoco. Hinc ꝯcitatus iratus. Gel. Erat enim aliquãto ꝯcitatior. Incito. Recito. Excito. Suſcito ⁊c. que ſunt in dictione cieo.

Citatus vocatus celer. Apul. Citato nõ teſtudineo greſſu.

Citimus.pe.cor. ſuperlatiuũ a cis.⁊ idem eſt qd̄ vltimus extremus. Et citima vocat q̄ celo proxima ſunt. Ci. Quibus erat ea minima q̄ vltima celo citima terris luce lucebat aliena.

Ciuis vrbis colonus a coeundo dictus: ꝙ vinculo quodam ſocietatis in vnũ coeat cetũ: ⁊ ſub legibus viuat. Hinc ciuitas que proprie eſt collecta ciuium multitudo ad iure viuenduꝫ Apul. Qd̄ ois ciuitas approbauit. Aliqñ ciuitas dr ius ciuiũ Ci. Qui ciuitatem donatus eſt. Uſurpatiue dr vrbs hoc eſt ipſa menia ⁊ edificia. Sic dicimus apud ciuitatẽ Mantuaꝫ diuũ iambonũ natũ eſſe: ibiqꝫ miraculis florere. Sciendum ꝙ a ciuis non fit ꝯciuis lꝫ ꝯſuetudo inualuerit vt ꝯciues paſſim dicamus municipes noſtros: cum tamen rectius dicat hic meus ciuis eſt: ſiue meus municeps. Sic Cic. ciues ſuos dicit nuſq̃ꝫ ꝯciues. Nam apud tertiam Tuſculanã legimus inquit librum clitomachi quem ille euerſa carthagine miſit conſolandi cauſa ad captiuos ciues ſuos.

Ciuilis ⁊ hoc ciuile: qd̄ eſt ciuis: ſeu qd̄ ad ciuem ꝑtinet: vt ciuilis mos: ciuile ius. Hinc ciuilitas: que eſt quaſi ciuilis mos: ⁊ accipit ꝑ moderatione quadã atqꝫ modeſtia magis ciuis hoiqꝫ pollitico q̃ꝫ iperatori: ꝯueniente quã in Auguſto fuiſſe ſcribit Sue. Clemẽtie ciuilitatis q̄ inqt eius multa ⁊ magna documenta ſunt. Jul. Capitolinus laudat Antoniũ piũ ꝙ imperatoriũ faſtigiũ ad ſũmã ciuilitatẽ deduxerit.

Ciuicus.a.um.pe.cor. Idem qd̄ ciuilis: vt ciuica corona quã ciuis ciui a quo ſeruatus fuiſſet in prelio teſtẽ vite dare ſolebat ex fronte q̄rnea: qm̃ cibus antiquiſſimus e q̄rcu capi cõſueuerat. Augu.lib.xix.ciui.dei. Satis apparet ꝯſequens vt ad pacẽ ciuicam pax domeſtica referatur.

Cius. fluuius thracie ex peonibus ⁊ rhodope monte ꝓfluens.

C ante L

Clades a calamis quaſi calamides hoc eſt calamitas vel quaſi cades a cadendo. Uel a κταδλαω quod eſt amputo frango Unde κλασμα fragmentum ⁊ ꝯfractio.

Clemens a claritate mẽtis q̄ſi celi mens: ⁊ is dr: qui ẽt remittit de eo qd̄ poſſet proſequi. Differt ꝑ Donati ſñia a placido ꝙ clemens ſit circa recte agẽtes: placidus circa delinquentes. Et clemẽtis eſt nulli ledere: placidi arridere oibus Clemẽs aio placidus. vultu. Ter.in adel. Ille ſuã ſemꝑ egit vitam in ocio ꝯuiuis clemẽs placidus: nulli ledere: os arridere oibus Sunt etiã qui clementẽ ideo dici putent ꝙ colat mentẽ: nec eam vexet iraſcendo. Hinc clementia ⁊ aduerbium clementer quibus ꝯtraria ſunt inclementia inclementer.

Clam prepoſitio ſeparatiua ẽ: ⁊ caſualibus tñ ꝑponit: vt clam pr̃e hoc egiſti. Qñqꝫ reperit loco aduerbij poſita. Uir. Claꝫ

ferro icautũ ſuperat ſecurus amoꝝ. Sed oratores ꝓpoſitionem potius accipiunt ſiue iungat ablt̃o vt Priſ. ſentit. ſiue actõ vt Dona. opinat̃: vt clam me ꝑfectus eſt. i. me neſciente Hinc compoſitũ fit per clam quod eſt valde occulte.

Clanculum dimi. eſt Teren. in eu. Cellulam ad te patris penuꝫ omnem congerebam clanculum.

Clandeſtinus. a. um. pe. ꝓ. occultus: q̄ſi clam de aſtu. hoc eſt vrbe. Manili. lib. j. Et clandeſtinis ſurgẽtia fraudibus arma. Syri. lib. vij. Ceu clandeſtino traheretur fędere bellum.

Clãdeſtio as. Luci. ait enĩ dic̃ clãdeſtio tibi qđ cõmiſſũ fuerat

Clamare ẽ vociferare. Uñ Exclamatio. Quñqꝫ vocare. Plau. Plaudũt partim clamitant me vt reuertar. Huius cõpoſita ſũt acclamo. Cõclamo. Declamo. Exclamo. Inclamo. Proclamo. Pręclamo. Reclamo. ⁊ Succlamo. q̄ hñt pe. pro.

Clamor: vox quę clamando fit: ⁊ proprie calamoꝝ ſonus: quaſi calamor. Cum enim arundines vento agitantur magnam vocem emittunt. Dicitur ⁊ clamos ſicut arbos.

Clamoſus. a. um. a noĩatiuo clamos: qđ clamore obſtrepit vociferaturqꝫ. Iuue. Securum iubeant clamoſo inſiſtere circo Quintil. Non turbidus non clamoſus ſit altercator.

Clango is. xi. vel gui. tuba cano: grecũ eſt κλαγγω. Clangor enĩ vox tubarum eſt. Hier. in lib. numeroꝝ. Si ſemel clangueris venient ad te principes. Et in Eſaia. Et erit in die illa clanget̃ in tuba magna. Interdũ addit̃ tuba: vt in eodeꝫ. Filij aaron ſacerdotis clangẽt tubis. Hęc enĩ tria idẽ ſigñt. Clango tuba cano: ⁊ tuba ĩcrepo. Clangor ẽt dicit̃ ſonorum anſerũ ⁊ aliarũ reꝝ conſtrepentiũ. Ci. li. ij. tuſ. De aquila Iouis ſatelles paſtu dilaniat fero tũ iecore opimo farta ⁊ ſaciata affatim clangorẽ fundit vaſtum. Col. de anſeribus. lib. ix. Eiuſqꝫ generis anſer precipue ruſticis gratus eſt: ꝙ nec maximã curam poſcit: ⁊ ſolertiorem cuſtodiaꝫ prębet q̄ꝫ canis. Nam clangore prodit inſidiantem.

Clanius fluuius cãpanię iuxta acerras vrbem ακλαvιομ qđ eſt viola: q̄ꝫ illius ripę abundare dicuntur vel vt Macro. exiſtimat a Clanio gigante.

Clarium oppidum in confinio Colophoniorum: quod nõ longe ab ephesco eſſe perhibetur.

Clarus fluuius a cacuminibus Alpium per plures valles excurrens in Iſtrum intrat.

Claros inſula vna ex cycladibus: a qua vt Home. inquit apollo clarius dictus eſt.

Clarus ra. rũ. ꝓprie dr̃ qđ eſt lucidũ non obſcuꝝ: vt clara dies Figurate tñ ꝓ inſigni atqꝫ excellẽti accipit̃: ⁊ eo q̄ veluti fulgore quodã famę reſplẽdet: q̄ ⁊ inclytus dr̃: q̄ꝫuis plus ſit inclytus q̄ꝫ clarus ꝑ in quę ibi auget. Hinc clarũ hoĩem: ⁊ clara geſta dicimus. Item qñ: quę clara ſunt ab oĩbus cernuntur: claꝝ etiã pro aperto ⁊ manifeſto ſumit̃: vt clarus ſermo clara oratio. Interdũ ponit̃ pro audibili. Terẽ. Dic clare. A clarus fit compoſitũ. Pręclarus: qđ eſt valde clarus. Cic. O pręclarũ cuſtodẽ ouiũ vt aiunt lupũ. Aliqñ ſumitur pro bono ſeu optimo. Idem in Lęlio. Actum eſt pręclare.

Claritas luciditas: vt claritas ſolis. Aliqñ excellẽtia. ⁊ ſplẽdor vt claritas gñis: claritas reꝝ geſtaꝝ. Interdũ facilitas: vt claritas oĩonis: dr̃ ⁊ claritudo. Sal. Cũ pręſertim tã multę varięqꝫ ſint artes aĩ quibus ſũma claritudo paratur.

Clarifico. as. clarum facio illuſtro.

Clareo es. rui. clarus ſum: vl̃ manifeſtus ſeu notus ſum: vt claret ꝙ mihi ſis inimicus. Turpil. in prima ſignificatione. Cuius aduentu hodie claret cypros. hinc.

Clareſco clarus fio. Aug. lib. vj. con. Grandior erat tanq̄ꝫ ſi iſta multoqꝫ clarius clareſceret totũqꝫ occuparet magnitudine. Inde Inclareſco valde clarus fio. Hiero. in Exo. Iamqꝫ aduenerat tertius dies: ⁊ mane inclaruerat.

Clarigo as. pe. cor. clare repeto a vocis claritate dictũ. Ply. lib. xxij. Hac ſemꝑ ⁊ legati cũ ad hoſtes clarigatũqꝫ mitterentur vñ. i. res raptas clare repetitũ. Nã cum Romani bellum indicere alicui volebant: pater patratus proficiſcebatur ad hoſtium exercitum pręfatus ⁊ quędaꝫ ſolẽnia verba clara voce dicebat ſe bellũ indicere ob certas cauſas.

Clarigatio p̃ter pręfactã ſignificationẽ accipit̃ pro talea numaria maxĩe quę principis vel reipu. edicto concedit̃. Liui. lib. viij. Ueliterninis deiecti muri: ipſi vrbe abducti iuſſi trans tyberim habitare vti eius qui eis tyberim captus fuiſſet ad mille paſ. hoc eſt pondo clarigatio eſſet. Nec priuſq̄ꝫ ęre per ſoluto: is qui cępiſſet extra vincula captum haberet.

Claſma latine fragmentum ⁊ fractio dicitur.

Claſſis equiuocũ nomẽ eſt: ſignificat enĩ nauium multitudinẽ απο τομ καλωμ hoc eſt a lignis q̄ꝫuis abuſiue ꝓ vna tñ naui ponat̃. Uirg. li. vj. Lycię ductorẽ claſſis orontẽ. Significat ⁊ hoĩum collegia. Nã Liui. de Tul. Seru. rebus geſtis ſcribit vrbẽ in q̄nqꝫ claſſes diuiſam: cenſumqꝫ ab eo inſtitutũ fuiſſe rẽ ſaluberrimã tãto futurã ĩperio: quo pacis belliqꝫ munia nõ viritim vt antea: ſꝫ pro habitu pecuniarũ fierent: tũ claſſes centuriaſqꝫ hũc ordinẽ ex cenſu deſcripſit. Qui cẽtũ milia ęris aut maiorẽ cenſum haberent: ĩter primarios numerabant̃: ⁊ ſub primę claſſis titulo. Ex his octoginta fecit centurias. xl. ſenũ. xl. iuuenũ. Seniores ad vrbis cuſtodiam iuniores vt foris belluꝫ gererent. Arma his: galea: clypeus: ocreę: lorica: oĩa ex ęre: hęc vt tegumẽta corporis eẽnt. Pręterea tela in hoſtẽ haſtę ⁊ gladius. Additę ſũt fabrũ duę centurię: q̄ ſine armis ſtipẽdia facerent: datũ munus vt machinas in bello ferarẽt. Intra centũ ⁊. lxxv. milia cenſus. Scđa claſſis ex q̄bus. xx. cẽturię ſeniorũ. xx. junioꝝ. Arma vt in ſuperiore p̃ter loricam. Tertia claſſis a. lxxv. ad quinquaginta milia cẽſus. Arma vt in ſuperiore p̃ter ocreas. In q̄rta claſſe a q̄nquaginta ad. xxv. miliũ cenſus cẽturię. xx. ſeniorum. xx. junioꝝ. Arma mutata nihil p̃ter haſtã: ⁊ verutũ datum. Quinta claſſis cẽturias. xxx. habuit fũdas lapideſqꝫ miſiles gerẽtes. In his accẽſi cornicines tibicines ĩ tres cẽturias. Ex xj. poſtea milibus vna centuria. Et fuit hęc ĩmunis militia ſigñt ⁊ claſſis equitũ ordines. Uirg. Scio medanais e claſſibus vnũ. Uñ ⁊ claſſis ꝓcincta dr̃ exercitus ĩſtructus. Apud antiquos claſſes clypeatę dicebant̃: quos nũc exercitus vocamus. Sonitus quoqꝫ tubaꝝ ⁊ ipſa tuba claſſica noĩantur ſicut a Uirg. ꝓ vtroqꝫ vſurpatũ eſt lib. vij. Claſſica nãqꝫ ſonant. Liui. lib. v. Uocatis claſſico ad conſiliuꝫ militibus. Et alibi. Concionẽ claſſico aduocari iuſſit. Capit̃ qñqꝫ ꝓ ſigno bellico. Sue. Et ingẽti ſpiritu claſſicũ exorſus pertendit ad alteram ripã. Uege. ſcribit claſſicũ dici qđ buccinnatores ꝑ cornu dñt: hoc inſigne videtur imperij qr̃ claſſicum canitur imperatore pręſente: vel cum in militem capitaliter aĩaduertitur: quia hoc ex imperatoris legibus fieri neceſſe eſt. Itẽ claſſis teſtes vocabantur: qui ⁊ claſſici.

Claſſicus. a. um. quod eſt claſſis vel quod ad claſſem pertinet: vt claſſicum bellum: bellum nauale Proper. lib. ij. Et canerem ſiculę claſſica bella fugę.

Claſſici dicebant̃ non oẽs q̄ in claſſibus erant: ſꝫ primę tñ claſſis hoĩes q̄ centũ milia ęris amplius cẽſi erãt. Claſſici ẽt dicebant̃ pręcones: q̄ tuba vel cornu iuſſu magiſtratuũ ex arce vel circũ muros pplm ⁊ comitiũ vocabant̃: dicti a calando. i. vocãdo ſiue a clangore. Uñ claſſica ꝓ ipſis tubis. Infra claſſem vo cęteraꝝ claſſiũ qui minorẽ ſũma ęris q̄ꝫ q̄ in prima claſſe cenſebant. Et claſſici vt docet. Feſtus dicebant̃ teſtes: qui ſignandis teſtamentis adhibebantur.

Claſſiarius: idem eſt quod aſſiduus ⁊ diligens: quia omnium claſſium ciues ſemper parati erant ad omnem reipub. neceſſitatem: ꝓpter qđ ab aſſe dando aſſidui dicebant̃. Apul. Et laudum eius claſſiarius atqꝫ aſſiduus pręco. Atqui primatim quoſcũqꝫ in iudicium vocabant iuſſu magiſtratuũ dicebantur Liburni ꝙ fere e liburnia eſſent.

Clathrus ⁊ clathrũ vtroqꝫ mõ dr̃. Sunt aũt clathra ligna q̄bus trãſuerſis aliq̄d munimus ſepimuſue: vt feneſtras q̄ ob id clathre dñr. Et clathrare verbum qđ ſigñt clathris claudere. Quo Col. ⁊ Plau. vtunt̃. Nã in milite Plau. ait Mixꝫ eſt facinus q̄uo hęc hic tranſire potuerit. Nã certo neqꝫ ſolarium apud nos neqꝫ hortꝯ vllus neqꝫ feneſtra niſi clathrata. Col. lib. ix. Spiſſi deinde clathri marginibus inſigunt̃: qui ſuper aquã ſemper emineant etiam cum maris ęſtus intumuerit.

Idem paulopoſt. Satis eſt vacerras iter pedes octonos defigere: feriſq; ita clatrare ne ſpatioꝝ laxitas pecudi pbeat fugã. Cato clathros poſuit p lignis qbus cauee muniuntur.

Claua teli genus quo hercules vtebatur. Eſt enim fuſtis teres ad claui ſimilitudinem capitatus Ply. de lino. Iterũ deinde in filo politur: illiſum crebro in ſilice ex aqua: tectumq; rurſus tunditur clauis ſemp iniuria melius. Hinc claua Herculis dicta id genus quo Hercules vtebatur.

Clauator qui huiuſmodi claua vtebatur.

Clauis eſt: qua hoſtia: arculę: ⁊ id genus multa ⁊ clauduntur ⁊ aperiuntur: a clam: q que celare volumus hac claudere ſoleamus. Uñ ↄclauia loca que ſub vna eademq; claue clauſa ſũt. Et ↄclauatus locus vna claue clauſus. Clauẽ Theodorus Samius primo mõſtrauit: a q faber clauicularius.

Clauicula dimi. a claui. vel a claua virga. Ply. Clauiculę quoq; ipſe quibus repunt vites terrę: ⁊ ex aqua potę ſiſtunt vomitionum conſuetudinem.

Clauicularius: qui clauiculam. i. virgam vel clauem gerit.

Clauiger vel clauigerus. Ouid. Clauigeram vidit vulcani occumbere prolem.

Clauatus. a. um. qđ eſt clauorũ aculeis mõ pminentibus circũdatũ. Nã ⁊ clauatę veſtes hinc vocant quas vulgus a verucis clauo ſimilibus verrucatas appellat.

Clauus nauis gubernaculũ ſiue temo q eã dirigat rectãq; teneat. Ci. in Cato. Ille aũt clauũ tenẽs qetus ſedet in puppi. Itẽ clauus dr quo qd affigit a claudendo. Nã iõ clauũ figimus vt claudat ſeu ↄtineat alıqd. Et clauus grece ηλος gñs tuberculi qđ vulgo callus dr rotũda ſpẽ coloris albi fit in plãtis digitiſq; pedũ maxie. Sic appellatus: q2 ita pungit vt qſi clauus ferreus infixus videat. Nã caro dureſcit in callũ ſp fere pungẽtẽ. Quo morbo Sili9 italic9 interiiſſe fert. De quo Ply. li. iij. epla2. Mõ nunciatus eſt ſili9 italicus in edia finiuiſſe vitã. Cã mortis valitudo erat illi natus iſanabilis clauus cuius redio ad mortem in re vocabili ↄſtãtia decurrit. Ply. li. xix. Clauis pedũ illini itẽ lienis ⁊ temporꝝ doloribus Fiũt a calloſa qdã in cãdido oculi tubercula: q claui noiant oculoꝝ. Arbores quoq; clauũ hmõi patiũt qui ⁊ fungius ⁊ patella dr. Preterea clauus eſt veſtimẽti genus veluti qbuſdam clauis aureis diſtinctum qđ ⁊ a plumaꝝ ſilitudine plumatile vocabat: ⁊ a verucis clauo ſilibus verrucata veſtis. Qđ ſi latior ipa veſtis erat: latus clauus dicebat. Hac ſoli ſenatores ⁊ patricij induebant. Uñ laticlauios appellari ſenatores legimus. Hor. li. j. ſer. deſcribere volẽs ſenatorẽ dixit. Et latũ demiſit pectore clauum. Sue. de Nero. Allati clauo cuius vxorẽ attrectauerat ceſus. Ab Oui. Clauus ſimplr dr p ſenatoria dignitate illo verſu. Curia reſtabat claui mẽſura coacta ẽ. Sue. de Au. Clauo nec luto: nec anguſto. Aliqñ ẽt ſacerdotes ⁊ põtifices lato clauo induebant. Silius. Sacrificã lato veſtem diſtinguere clauo. Preclauũ pars veſtis erat que añ clauũ texebat. Afra. Torũ dicit preclauũ vnum texere. Hinc etiã clauata dicunt vel veſtimenta clauis intexta: vel calciamenta clauis cõfixa. Et clauati ſocci qđ ſola habeant clauis interta. Clauata vo ſunt veſtimenta etiã ſi non ex auro: ſed aut ex cocco aut aliis coloribus clauos ⁊ verrucas habeant. Lampri. in Alexan. Conuiuium neq; opimum neq; nimis parcum: ſed nitoris ſũmi fuit ita tamen vt pura mantilia mitterentur ſepius cocco clauata aurata vo nunq;. Que autem cum auro. Auroclauata dicuntur: ⁊ auro clauatę veſtes a textura aureorum clauorum. Unde Tacitus ipe rator interdixit auro clauatis veſtibus.

Clauiculus dimi. a clauo. Quo noie ẽt vocat capreolus in vitę Col. lib. v. Ac ne que relictę ſunt pcellis ventorũ decutiant molli ⁊ laxo vinculo ad ſurgentis ſubſeq ↄueniet dũ clauiculis ſuis qſi quibuſdã manibus adminicula cõprehendãtur. Hic etiam pampinus a noſtris: ⁊ a grecis helice dicitur.

Clauius nomẽ ẽ officij: quo appellatus ẽ. Sue. pr: ab eo q pfectus fuerit donatiuo iperatorio iter milites diſpertiẽdo. Uñ Cor. Tacitus ſcribit clauariũ donatiui nomẽ eẽ q ait Sedi tioſę militũ voces terrebant clauarium donatiui nomẽ eſt.

Claudia nomẽ virginis veſtalis: que cum in ſuſpitionẽ ſtupri veniſſet ⁊ ſimulachrũ matris. Idee in vado Tyberis hereret: ad cõprobandã pudicitiã ſuã fert cingulo duxiſſe nauez quã multa hoĩum milia trahere nequiuerant.

Claudius claudianus poeta egyptius: vt greci ⁊ latini eius patriam affirmant: ⁊ ipſe de ſe ſic ſcribit contra vulgi errorem floruit ſub Theodoſio ⁊ Honorio Auguſtis: ei9 opera in lucem ⁊ priſtinũ nitorez redegit Ponticus Uirunius de vtraq; lingua benemeritus temporibus noſtris: ⁊ multa vir humanitate: qui iter alia: que plurima ſcripſit de rebus nouis ⁊ inſolitis aliquando nobis cõmentarios in eundem poetã plenos omni genere diſciplinarum oſtendit: ⁊ quantum poteſt curat imprimere magnos ⁊ diffuſos.

Claudus quaſi pedibus clauſus. ideſt impeditus qui ex pedibus aut cruribus femoribuſue vitiatis non poſſint paſſus facere. Nam eos claudunt.

Claudeo es. claudus incedo: quod claudicare dicere ſolemus: qñuis pro errare quandoq; ponatur per metaphoram.

Clauditas ipſa actio. Ply. Repulſu durioris materię claudi tatem illico affert.

Claudo is. ſi. ſum. Includo. Uirg. lib. iij. Gene. Aut intus clauſos ſecum ad preſepia ſeruant. Interdum claudere ponit p circuire. Idẽ. Claudite nymphę dictee nemoꝝ iam claudite ſaltus. Interdũ pro obſiſtere arcere: vt apud eundem lib. x. Ecce maris magna claudit nos obice põtus. Ulp. Clauſos p vinctis accipit ſi mõ ita vincti ſint vt oĩ mõ erũpere non poſſint. Interdum pro claudicare. Sal. Nihil ſocordia claudebat. Idem in hiſto. Equi pre labore claudunt.

Clauſtrũ in pl'i tam maſ. q; neu. gñis eſt: p loco in quo qd clauditur. Apud antiquos cloſtra pro clauſtra dicebantur.

Clauſtrarius q claues ⁊c. ad claudendum opera facit.

Clauſtrinus penultima pducta. qui clauſtri ianuę pest. Clauſtrinus. a. um. quod eſt clauſtri.

Clauſula vocatur ſententia. Hanc greci periodon dicunt a breuitate ⁊ concluſione.

Clazomene pe. p. vrbs ionię aſiaticę: quã ↄdidit paralus. Hec prius grina noiabat vicina colophoni. Uñ ⁊ apollo grine9 dictus eſt apud Uirg. qm ibi eſſet eius oraculum.

Clazomenia inſula que Marathuſa dicitur: a qua clazomenij quos in meonia ſitos eſſe conſtat.

Cleãtes nomẽ phi: q zenonis attici ſcolã ſucceſſor excepit. Hic phanij aſij fili9 egregius pugil cũ athenas veniſſet: ⁊ zenoni adherẽs gñoſe phatus ẽ: ⁊ in hiſdẽ pmanſit dogmatis. Celebratus maxie fuit in labore. Nã cũ valde pauper eẽt: mercennariã vitã agebat: ⁊ noctu qdẽ in hortis aquã hauriebat p diem vo in ſermonibus exercitabat. Uñ phreanthes appellatus eſt: qſi puteos hauriens. Tradũt illũ: q a zenone audierat oſſibus boum ⁊ teſtis fictilibus perſcribere ſolitum cum pecunia non ſuppeteret ad carthas emendas.

Clearchus philoſophus fuit cuius meminit hier. con. Io.

Cleone mediocre oppidum diſtat ab argo ſtad. cxx. a corintho lxxxx. Unde cleonęus. a. um. vt leo cleonęus qui ⁊ nemęus Luca. Ille cleonęi proiecit terga leonis.

Clepo is. pſi. tum. furor: furto ſurripio tractuz a κλεπτω verbo greco. Uñ cleptum furto ſubtractũ. Liui. Si quis clepſit ne pplo ſcelus eſto: neue cui cleptũ erit. Plau. Rape. Clepe. harpaga. Ci. de rep. Non modo vt ſparte rapere vbi ⁊ pueri clepere diſcunt. Cleptes latine fur.

Clepſydra pe. cor. κλεπτω ⁊ υδωρ aqua. Nã propriũ furacis hoĩs q cleptes dr: eſt velare ⁊ abſcõdere: q clam ⁊ p inſidias ſurripuerit. Clepſydra vo duo ſignificat: fontez. ſ. ⁊ horologium aquarium horas aqua dimetiens. Eſt enim fons athenis in arce illa mineruę quondam: nũc beatę marię virgini conſecrata. Is per alueum ſubterraneum latentemq; fluens ſtadia. xx. ſurgit tandẽ in riuos ad vicum phalereum Erat pterea vas quoddam vitreũ graciliter fiſtulatum qđ equalibus dimẽſionibus ſignatas horas oñderet. Ad cuius etiam fundum erat foramẽ quod aquã guttatim emitteret. Et ita horę p aquę diminutionẽ quot eẽnt videri poterant.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Jtaqȝ non abſurde ſiue de fonte: ſiue de horologio accipias
clepſydra noĩatur ab aquę furto: ꝙ aquã aut velet aut furet
Ceterꝝ Ci. i ſcõa Tuſculana ꝓ horologio capit cũ inqͭ. Cras
ad clepſydrã conſil'ia ſunt hoc tẽpore clepſydris vaſcula illa
apud nos vſitatiſſima q̃ in medio iſtar duorꝝ turbinũ coar-
ctant̃ ex qͥbus puluiſculũ ꝑ foramẽ minũ ſenſim delabit̃ ex
parte ſuperiore in ĩferiorẽ: atqȝ in legitimũ tp̃s horę metit̃:
vulgo dr̃ horologiũ puluiſculi. Apud veteres oratorib⁹ actu
ris cauſas forẽſes pſcribebat̃ tẽpus dicẽdi datis clepſydris
qͥbus exhauſtis amplius dicere vetabant̃. Ply. in epl'is. Di-
xeram horis pęne quinqȝ nã tribus clepſydris quas ſpatio-
ſiſſime acceperam ſunt addite quattuor.

Cleros latine ſors: ſiue ſorte electus. Jnde clericus ſortitus di-
ci põt. Nã vt Hiero. ad nepo. ſcribit ꝓpterea vocant̃ clerici
qꝛ de ſorte ſunt dñi vel quia dñs ipſe ſors. i. pars clericorũ
eſt. Et quia vel ipſe pars dñi eſt: vel dñm partem habet: ta-
lem ſe exhibere debet vt ⁊ ipſe poſſideat dñm: ⁊ ipſe poſſi-
deatur a domino. Clerus etiam vermiculus alucaribus no
xius. Ariſt. Examina infeſtantur clero ſic enim vocant ver-
miculos qui in pauimento naſcuntur: ex quibus creſcentib⁹
velut haranea obducit̃ alueo ⁊ faui carie pereũt. Hinc mor
bus huiuſmodi clerus vocatur: hoc eſt fauus cum fętu pu-
trefactus. Cum v̊o morbo aut ignauia aut infęcunditate na-
turali fętum non peragunt.

Clibanus κλίβανος ἐλχινίστ λεγεται pe. cor. nõ eſt pro
prie furnus ſed forte quid ſimile furno: vl' inſtrumentũ quo
aliquid coquitur ſub tecto: quod ex ęre ſeu ferro fieri ſolet
ſępe etiã opere figulino. Ply. lib. xix. Cortices quoqȝ decuſ-
ſi clibanis ⁊ furnis prębent vſum. Unde panis teſtaceus is
dicitur apud nos quem illi clibanitin. Scribitur a nõnullis
cum y κλυβανς. De hoc ⁊ in dictione furnus. Colu. lib. iij.
ſcribit ſcrobem clibano ſimilem eſſe: vt imus q̃ȝ ſumus pa-
tentior ſit: vt latius radices vagentur.

Cliens quaſi colẽs quia debet dñm honorare ⁊ eſt correlatiuũ
patroni. Nã patronus defenſor cauſę eſt dictus quaſi pater.
Cliens autem defenſione indigens. i. litigator qui patronũ
colit ⁊ ſequitur: vt ab eo defendatur. Huius dimi. eſt clientu
lus. Aliquando tamẽ cliens ponitur pro ſectore ⁊ qui ſub tu
tela alterius ⁊ pene famulus eſt.

Clientela: clientũ multitudo: necnõ ⁊ eorꝝ: qui potentẽ aliquem
ciuẽ principẽue fauore proſequunt̃: ⁊ cuius dignitatẽ factio
nẽqȝ tutant̃ ducti aliq̃ mercede vel beneficio. Silr̃ clientela
dr̃ clientium officiũ erga patronos. Jtem dr̃ clientiũ ſiue cli-
entarum genus. Cato enim clienta fęminina dixit.

Clima atis. regio. Et clima apud Uarronem quoquo verſus
pedum eſt ſexaginta.

Climax: latine ſcala: ⁊ figura quę dr̃ gradatio vt ẽ apud Ouid.
Uidet hanc. viſamqȝ cupit: potiturqȝ cupita. Hinc climate-
ricus. a. um. ſcalarius. Ply. in epl'a ad caluiſiũ. Habes clima
tericũ tẽpus: ſed euades. Ply. alter lib. vij. natu. hiſtorię: cli-
materas nuncupauit legem ſcanſilem. Scanſili inqͭ annorꝝ
lege occidua quã climateras appellant Climatericũ tempus
dubioſum dicit̃: quoniã chaldęi climateras appellant peri-
cula vitę fortunarũqȝ hominũ quę fieri grauiſſima in ſepte
narijs dicunt̃. Nam ſeptimũ quemqȝ annum periculoſum
eſſe. Cenſorius autumat. Alij climateria periculoſum eẽ dñt
annũ ſexageſimũ tertiũ. vñ Auguſtus ad Caiũ nepotẽ. Nã
vt vides climatera cõem ſeniorum omnium tertium ⁊ ſexa
geſimũ annum euaſimus. Si quis hanc materiam diffuſius
noſcere cupit cenſorium adeat.

Cline latine lectus: lectica menſa. Jnde Hexaclinos torus di-
ſcubitorius qui ſex capiebat. Mar. Et teſtudineum mẽſus
quater hexaclinon.

Clinopale paleſtra lecti dicitur. κλίνη gręce lectus dr̃: ⁊ dimi.
clinidion. i. lectulus πάλη paleſtra ſiue lucta. Sue. i domi.
Aſſiduitatem ↄcubitus velut exercitationis genus clinopa-
lem vocabat. Sic Uirg. Nocturna bella nominat collucta-
tiones venereas: ⁊ ab Apuleio militia amatoria dr̃.

Clinicus pe. cor. medicus q̃ curat medicamẽtis dictus a lectis
ęgrotantiũ quos frequentare ſolet q̃ſi lecticularius. Mar.
Sote filia clinici. i. medici: dicuntur ⁊ clinici qui morbo af-
fecti ſunt: vt ſurgere e lecto non poſſint: nullaqȝ amplius de
eorꝝ ſalute ſpes eſt. Uñ legimus petronillam volũtate petri
apl'i clinicã factã: q̃ſi paraliticã ſideratãue proptereaqȝ decũ
bentẽ grabato quem gręci clinen vocant.

Clino as gręcum eſt: ⁊ ſignificat inclino licet nõ ſit in vſu: eius
tamen compoſita vſurpantur: quę ſunt acclino: declino: in-
clino: ⁊ reclino. pe. pro. Uirg. lib. xij. Defigunt telluri haſtas
⁊ ſcuta reclinant. Cliſis inclinatio. plin lib. 35. cap. 5.

Clio vna muſarum ἀπὸ τοῦ κλέους a gloria ꝙ poetis glo-
ria a compoſitis naſcatur libris. Heſiodus in theogonia ἐν-
νέα θυγατέρες μεγάλου διὸς ἐκγεγαυῖαι κλει-
ώ τ' εὐτέρπη τε θάλειά τε μελπομένη τε τερψιχόρη
τ' ἐρατώ τε πολύμνιά τ' οὐρανίη τε καλλιόπη θ'
ἣ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.

Cliſius nomen fluuij in agro brixiano.

Clitorius fons arcadię: q̃ ſemel potus vini odiũ facit. Ouid. lib.
xv. me. Clitorio quicunqȝ ſitim de fonte leuauit: vina fugit.

Clitomachus pe. cor. pħs carthaginẽſis qui athenas venit an-
nos natus quadraginta: audiuitqȝ Carneadem: cuius ⁊ ſuc
ceſſor fuit: tres ſectas ſeclatus academicorum peripateticorꝝ
⁊ ſtoicorũ. Supra quadraginta volumina condidit. De quo
Ci. lib. iij. tuſ. mentionem facit.

Clitellę dñr nõ tm̃ qͥbus ſarcinę colligatę mulis: ⁊ id genus ve
terinis portant̃: q̃ vulgo baſti vocant̃: dictę ꝙ hmõi aĩalis
ornamentũ ſit. Hor. in ſaty. Hinc mulli clitellas tẽpore ponũt
Sed etiã locus Romę propter ſimilitudinẽ. Et in via flami
nea loca quędam deuexa ſubinde ⁊ acclinia: quo etiam no-
mine appellatur quoddam tormentis genus.

Clitellari⁹ q̃ clitella vtit̃. Uñ clitellarij muli dñr: q̃ neqȝ ephip-
piati ſunt: neqȝ diſſolutorij: nec bigas aut quadrigas: aut cur
rus ducunt: ſed clitellati ferũt onera. Plau. in muſ. Mulio-
nes mulos clitellarios habẽt: ego habeo hoĩes clitellarios:
magni ſunt oneris quicq̃d imponas vehunt.

Clitũnus vmbrię fluuius: de quo Ply. lib. xij. ſcribit ꝙ anima-
lia quę eum potauerint albos fętus creant ἀκλειτος cele-
bris quaſi celebris amnis. Silius. Et lauat ingentem perfun
dens flumine ſacro Clitumnus taurum.

Cliuia auſpicia inqͭ Feſtus: q̃ aliq̃d fieri ꝓhibebant. Nã ⁊ oĩa
difficilia ⁊ ardua noĩabant̃ cliuia: vñ cliuus q̃ eſt locus mol
liter arduus ⁊ ꝓ colle ponit̃. Hiero. lib. ij. R. Porro Dauid
aſcẽdebat cliuũ oliuarꝝ. Eſt ⁊ cliuus cuius cõpoſita pñt eſſe
tam ſecũdę q̃ȝ tertię decli. vt accliuus. a. um. ⁊ accliuis ⁊ hoc
accliue. Decliuus ⁊ decliuis: procliuus ⁊ procliuis: quę hñt
pe. produ. Dictus cliuus a clino pro inclino.

Cloacę pen. pro. loca caua per quę colluuies fluuit: a cloacare:
qͦd eſt inq̃nare: ſiue a colluẽdo quaſi colluacę. Fiſtulę quo-
qȝ foſſę vbi ⁊ vię ille ſubterraneę parietibus in modũ aquę
ductuũ munitę per quas aquę pluuię extra vrbem vel flu-
uium dilabunt̃: cloacę dñr: ꝙ vrbem ĩmundicijs purgẽt. A
Clodio albanorum duce dictę. Plau. v̊o in Cur. Per ſtoma
chum immũdę vetulę aluũ cloacã noĩauit. Age effunde hoc
cito in barathrum propere prolue cloacam.

Cloſter latine filum vel nexus.

Cloſtra a claudendo quaſi clauſtra.

Clotho vna ex furijs ĩfernalibus grece κλώθω circũuoluo:
neo: deſtruo. Orphe⁹ ĩ hymnis aliq̃ dicit: ſȝ ĩ magica ſua ml'-
ta ⁊ obſcura vt mihi vir diuin⁹ videat̃. Heſiodus ãt ĩ theo-
gonia dicit themidos filias ⁊ Jouis clotho lacheſin ⁊ atro-
pon μοίρας θ' ᾗς πλείστην τιμὴν πόρε μητίετα ζεύς
κλωθώ τε λάχεσίν τε καὶ ἄτροπον αἵ τε διδοῦσι
θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε.

Cludo is. idem qͦd claudo: quo veteres vtebant̃. Unde in ve-
teribus numiſmatibus legibus Janũ cluſit. Huius compoſi
ta magis ſunt in vſu. Accludo: vt in Gene. Egreſſus ad eos
loth poſt tergũ accludens hoſtiũ ait. Concludo: circũcludo:
excludo. Jncludo: intercludo: introcludo. Occludo. Plau.
Occluſit hoſtium ancillę. Precludo antecludo. Col. lib. vij.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

hirudo adhęrens faucibus ſanguinem ducit: ⁊ incremento ſuo tranſitum cibis pręcludit. Recludo aperio. Uirg. Ueteres tellure recluſit theſauros. Secludo ſeorſuꝫ claudo. Subtercludo quę habent penul. produ.

Clumę ſunt folliculi hordei.

Clunes nates ſiue natiuꝫ tumor. tam maſ. q̃ femi. gñis. Plau. Quaſi lupus ab armis valeo: clunes infractos gero. Hora. Qd pulchrę clunes: breue caput ardua ceruix. Ab hoc ſimias clunas appellatas volunt: ꝙ clunes tritas gerant. Huius dimi. eſt clunicule. Gel. Cęterarꝫ auiũ atq̃ altiliũ niſi tantum apponatur vt a cluniculis inferiore parte ſaturi fiant.

Clunaculum culter ſanguinarius ꝙ ad clunes dependeat: vel quia clunes beſtiarum diuidat.

Cluo is. Cluere duo ſignificat. Nam ⁊ pro verbo eẽ capitur vt apud Lucil. Et pugnare. Unde cluacina Uenus ⁊ clypeus: quia a cluendo. i. pugnando deducitur.

Clupea ciuitas aphricę vicina carthagini.

Clymene pe. cor. ꝓmethei mr̃ Oceani filia ⁊ Iapeti vxor.

Clypeus ⁊ clypeũ ſiue clupeus y in u conuerſa proprie.

Clypei ſcuta maiora ſũt ⁊ tñ peditum ſicuti docet Ser. Scuta ęquitũ. Liui. lib. vi. Clypeis añ romani vſi ſũt: deĩde poſtq̃ ſtipendiarij facti ſũt: ſcuta ꝓ clypeis fecere. Dicti clypei ꝙ celent totũ corpus: vel a clepere qd eſt furari ab ictibus. Uar. a cauus deriuat. Ply. li. xxxv. ἀπὸ τοῦ γλυφειν. hoc eſt a ſcalpẽdo cęlandoq̃ deducit ita vt dicaᷣ clypeus q̃ſi γλυπτως. i. ſculptus g in c mutata. Scutis eñi q̃libus pugnatũ eſt apud troiam continebanᷣ imagines. Unde ⁊ nomen hu merunt clypeorum. Uel q̃ κλεπτω furor ⁊ cęlo q̃ totum hoĩem teget ĩmo plures tanq̃ vna porta eſt.

Clyſter eris. pe. ꝑ. qd ⁊ clyſteriũ dr̃ ἀπὸ τοῦ κλοξειν qd eſt abluere. Nam clyſtere aluum ęgrotantiũ lauare ſeu purgare ſolemus. Ply. Cucurbita infuſa clyſteribus inteſtinorũ oĩum vitijs medeᷣ. Macer tñ huius nominis pe. corripuit. Appoſitus digitis aut intus clyſtere fuſis. Qd aũt in orificiũ durũ ponitur ad excrementũ prouocandũ ⁊ vulgo ſuppoſitorium dr̃ docti a glandis ſpẽ balanum dixere.

Clyſmus latine purgatio ſiue locio dicitur.

Clytẽneſtra nomen proprium mulieris quę ob amorem adulterij virũ occidit: de qua Euripi. in Oreſte ⁊ multa alia Homerus in odyſſea quę nota ſunt.

Cnidos eſt vna ex quinq̃ cycladibus inſula.

C ante O

Coaceſco ex con ⁊ aceſco: ſed n abijciᷣ: ⁊ ſig̃t coaceſcere ſimul ſeu totũ accidũ fieri. Ci. in Ca. Ut enim non oẽ vinũ ſic non oĩs ętas naturę vetuſtate coaceſcit. Hiero. per tranſlationẽ in ꝓlogo Salo. Neq̃ enim ſic noua cudimus vt vetera deſtruamus ⁊ tñ cũ diligentiſſime legerit ſciat magis nr̃a ſcripta intelligi: quę nõ in tertiũ vas tranſfuſa coacuerint: ſꝫ ſtatim de pręlo puriſſime cõmendata teſte ſuũ ſaporẽ ſeruauerint. Coacuerint. i. corruptionẽ ſenſerint.

Coagmenta coniunctiones arctę ⁊ compares a cogendo. ideſt ſtringendo. Hinc.

Coagmento as. ꝯiungo ⁊ cõpares ꝯiunctiões cogo ac ſtringo. Ci. in Ca. Uiuendi finis eſt optimus cũ integra mente certiſq̃ ſenſibus opus ipſa ſuum eadeꝫ quę coagmentauit natura diſſoluit. Ply. Paſſiuum protulit. Mox pluribus coagmẽtatur nucleis ⁊ his ſeparatim veſtitis.

Coagulũ a cogẽdo. i. colligẽdo ſiue ſtringẽdo dr̃ ea pars viſcerum qua ad denſanduꝫ lac vtimur. Tibul. Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte. Quicq̃d denſat ac ꝯiungit coagulum dr̃. Gel. Uinculũ illud coagulũ animi atq̃ amoris. Et coagulum hęrba eſt ſeu potius ſpongia aquarũ dulcium quã alij ſtrunium alij ſtrygnon alij conſeruam vocant.

Coagulo as. cogo conſtringo: verbum actiuũ vt eſt illud Coagulatum eſt ſicut lac cor eorum. Gel. Semen in vtero mulieris primis ſeptem diebus conglobatur: coagulatur: fitq̃ ad capiendam figuram idoneum.

Coaleſco. is. coalui concreſco. Liui. lib. j. Uocata ad concilium multitudine quę coaleſcere in populi vnius corpus nulla re pręterq̃ legibus iura dedit. Sal. Hi poſtq̃ conuenerunt in vna mœnia diſpari gñe diſſimili lingua alij alio more viuentes incredibile memoratu eſt q̃ facile coaluerunt. Coaluerunt non eſt a coalo quoniam ſignificatio actiua ſenſui orationis repugnaret: neq̃ a coaleo quod neſcio an reperiatur. Eius ſimplex protulit Uar. lib. j. de re ruſ. Quemadmoduꝫ quicq̃ ſeri: aut aleſcere: aut meti poſſit.

Coaſpis fluuius medorꝫ qui apud ꝑſas in tigrim decurrit. cuiꝰ aqua tã dulcis eſt: vt perſici reges q̃diu iter ripas perfidis fluit ſolis ſibi ex ea aqua pocula vendicauerint.

Coaſſo as. ꝑ duplex ſſ ſicut aſſamenta ⁊ aſſulę. Qd ⁊ coaxo dr̃ pro ꝯtabulo. Uñ coaxatio ꝯtabulatio ab axibus. Nã aſſeres tabulę nõ ſunt Uictru. Sꝫ craſſior ⁊ anguſta in modũ paruę trabis materia ab aſſidẽdo parietibus atq̃ tignis appellati vt inquit Feſ. Eſt ⁊ coaxare proprium vocis ranarum.

Coxo as. Uide in dictiõe coaſſo. Ariſtophanes ἐν τῇ βατράχῳ τοῦ διονύσου χαρρεκε κεξ κωαξ κωαξ.

Cocus per ſimplex c. Nã primã corripit: ſiue coquus ꝑ q. Nã ⁊ coco is. dicimus. Mar. Qui ꝓꝑ cęnã ruſtice cędo coquum. Eſt aũt cocus q̃ cibos coquit ac vendit. Cocorꝫ tñ alij priuati qui alicui ſeruiẽtes coq̃nariã exercent: vt Idẽ. Non ſatis eſt ars ſola coco ſeruire palato. Nãq̃ cocus dñi debet habere gulã. Alij publici qui vt dapes vendant publice popinaꝫ tenent hoc eſt tabernã in qua dapes coctę ⁊ vina venduntᷣ. A qua popinones dicti ⁊ ipſi coci ac popinariam exercẽtes ⁊ luxurioſi ac in popinis viuentes.

Coculus pe. cor. dimi. eſt. Coculum aliud ſignificat.

Coculum vas ęneum coctionibus aptum. Plau. ęneis coculis excocta eſt mihi omnis materia: alij cocula accipiunt pro lignis minutis quibus facile decoquuntur bſonia.

Coculare ⁊ per apocopen cocular idem eſt quod coculum.

Coccus per duplex cc ſumitur pro purpura. Coccum vo eſt rubens gramen ĩ maxima laude: vulgo granum dicitur. Annniculo cocco lãguidus ẽ ſuccus. Idẽ poſt quadrienniũ euanidus. Itaq̃ nec recẽti vires nec ſeneſcẽti. Laudatiſſimum naſciᷣ circa emeritã Luſitanię ciuitatẽ vt docet Ply. lib. ix.

Coccinus pe. cor. color eſt purpureus quo pãni inficiebantur. Hier. lib. ij. R. Filię iſrael flete ſup Saul qui veſtiebat vos coccino. Hic color exuberantiã quãdã ac ſplẽdorẽ ruboris oñdit. Qui ⁊ ſpadicus ⁊ phęniceus ⁊ roſeus vocatur.

Coccina ſubſtantiuum penultima cor. veſtis coccinea. Mar. Coccina famoſę donas ⁊ ianthina męchę.

Coccineus. a. um. quod eſt grano infectum. Hiero. in can. Sicut vitta coccinea labia tua.

Cocceus. a. um. idem quod coccineus. Scribit Lampri. Diadumenon indumenta coccea primum accepiſſe.

Coccinati dicuntur: qui coccineis veſtibus ſunt induti.

Coctię dictę ſunt alpes a coctio rege Gallorum domitore qui in amicitiam octauij receptus eſt. Incipiunt a Seguſia oppido. Et a Taci. coctianę appellantur.

Coccentum genus edulij ex melle ⁊ papauere factum ſic dictuꝫ ꝙ ad ignem coquatur.

Cocyxcis ꝑ y auis tẽporaria quę in triũ auiũ nidis oua generat palumbarꝫ alaudę ⁊ chloridas hęc alio noĩe dr̃ cuculus. Cuius vox cocytus quoq̃ dr̃. Ex accipitrũ gñe eſt: licet vngues aduncos nõ habeat procedit vere occultatur caniculę ortu. Suidas κοκκυξ εἶδος ὀρνέου κόπαρ ἣ μὴν κουκκος λέγεται ἀπὸ τῆς φωνῆς αγανης.

Cocytus penultima producta latinę dicitur luctus. Quo noĩe dictus eſt inferorum fluuius a ſtyge profluens κοκυειν enim gemere ac lamentari ſignificat. Uirg. Nec procul hinc partem fuſi monſtrantur in omnem lugentes campi ſic illos nomine dicunt. Hinc pluto quoq̃ cocytus dictus eſt.

Cocytia ſacra erant quę fiebant in honorem proſerpinę quã pluto rapuit.

Cochlea proprie teſta limacis licet q̃ñq̃ pro ipſa limace quę teſtã habet ſumaᷣ. Limax ꝓprie q̃ eſt ſine teſta. Ply. lib. xviij. Naſcuntur in vicia ⁊ aliq̃ñ e terra cochleę minutę eroden-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN